

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase, soudce Jana Kratochvíla a soudkyně Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **I. R.**, zastoupený Mgr. Darinou Hollerovou, advokátkou se sídlem Růžová 972/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2025, čj. OAM-0390045-15/DO-2025, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2025, čj. 57 A 10/2025-14,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci Nejvyšší správní soud potvrdil závěry rozsudku ze dne 18. 3. 2023, čj. 5 Azs 39/2023-24, podle něhož žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ČR, představuje řádný opravný prostředek proti meritornímu rozhodnutí o neposkytnutí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, a tudíž je nutné vyčerpat jej před podáním žaloby ve správním soudnictví. Nejvyšší správní soud upřesnil, že tento závěr se uplatní ve všech případech meritorního rozhodnutí o žádosti o „udělení dočasné ochrany“ podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále „Lex Ukrajina“), tedy i v situacích, kdy je žádost po hmotněprávní stránce zamítnuta z důvodů podle § 9 nebo § 10 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve spojení s § 5 odst. 7 Lex Ukrajina. Pokud tedy Ministerstvo vnitra žadatele

nesprávně poučilo o možnosti podat proti jeho rozhodnutí přímo žalobu ke správnímu soudu v souladu s § 17 zákona o dočasné ochraně, je namístě tuto žalobu odmítnout a věc postoupit Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[2] Rozhodnutím ze dne 1. 9. 2025 žalovaný zamítl žádost žalobce o poskytnutí dočasné ochrany. Učinil tak podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina ve spojení s § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně, jelikož žalobci poskytl dočasnou ochranu jiný členský stát Evropské unie.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Praze. Ten ji usnesením ze dne 15. 10. 2025 odmítl (výrok I.) a věc postoupil Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany (výrok II.).

[4] Krajský soud zdůraznil, že z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2023, čj. 5 Azs 39/2023-24, vyplývá, že ve věcech neudělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina je nutné před podáním žaloby nejprve podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, kterou posoudí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Teprve proti jejímu rozhodnutí se lze bránit žalobou podle § 65 soudního řádu správního. Žalobce přitom tento opravný prostředek před podáním žaloby nevyčerpal, a tudíž je jeho žaloba nepřípustná. Jelikož však byl žalovaným nesprávně poučen o možnosti podat přímo žalobu ke správnímu soudu, postoupil krajský soud věc Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany.

II. Důvody kasační stížnosti

[5] Žalovaný (stěžovatel) v kasační stížnosti napadá jak výrok o odmítnutí žaloby pro nepřípustnost (výrok I. napadeného rozsudku), tak výrok o postoupení věci Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (výrok II. napadeného rozsudku).

[6] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že proti jeho meritornímu rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany lze podat opravný prostředek v podobě žádosti o nové posouzení důvodů podle § 180e zákona o pobytu cizinců, o kterém má rozhodovat Komise pro rozhodování ve věcech cizinců. Namítá, že krajský soud nesprávně vyhodnotil rozdílné procesní postupy a jejich posloupnost podle Lex Ukrajina. S odkazem na § 1 Lex Ukrajina a dále § 4 odst. 1, 2 a 3 Lex Ukrajina stěžovatel dovozuje, že zákon o pobytu cizinců, včetně jeho procesní úpravy, se použije pouze v případech, kdy nelze použít zákon o dočasné ochraně (tedy jen v situaci, kdy je žádost o dočasnou ochranu zamítnuta z důvodů stanovených v zákoně o pobytu cizinců).

[7] Podstata jeho kasační argumentace je přitom následující. V projednávané věci stěžovatel rozhodl o zamítnutí žádosti o dočasnou ochranu podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně, ve spojení s § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, tedy nikoli z důvodů stanovených v zákoně o pobytu cizinců. Právě § 5 odst. 7 Lex Ukrajina přitom výslovně stanoví, že ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně. Podle názoru stěžovatele je proto v případech zamítnutí žádosti o dočasnou ochranu z důvodů stanovených v zákoně o dočasné ochraně nutné postupovat výlučně podle tohoto zákona, a to nejen po stránce hmotněprávní, ale i procesní. Tento závěr stěžovatel dovozuje též

pokračování

s ohledem na § 4 odst. 2 písm. a) Lex Ukrajina, který pro účely rozhodování o dočasné ochraně nevylučuje použití § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně, ani uplatnění § 16 a § 17 téhož zákona. Posledně citovaná ustanovení totiž výslovně vylučují užití ustanovení správního řádu o odvolání a proti zamítajícímu rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany umožňují podat přímo žalobu ke správnímu soudu.

[8] Stěžovatel proto namítá, že zákon o pobytu cizinců, včetně tam stanovené procesní možnosti podat žádost o nové posouzení důvodů ve smyslu § 180e tohoto zákona, se v projednávané věci vůbec neuplatní, jelikož dočasná ochrana nebyla žalobci poskytnuta z důvodu podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně. Stěžovatel tak žalobce správně poučil o možnosti podat proti jeho rozhodnutí žalobu ke správnímu soudu. Nebyl tedy dán důvod k odmítnutí žaloby, ani k postoupení věci Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[9] Na podporu své argumentace stěžovatel poukázal na praxi Krajského soudu v Brně, který obdobné žaloby proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany v minulosti věcně projednal.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud na úvod uvádí, že nyní projednávaná věc se týká žádosti žalobce o udělení pobytového oprávnění za účelem poskytnutí dočasné ochrany. Dočasná ochrana jako taková je totiž udělena již na unijní úrovni prováděcím rozhodnutím Rady. Tím je ve vztahu ke státním příslušníkům Ukrajiny rozhodnutí Rady č. 2022/382. Jak Nejvyšší správní soud vysvětlil například v rozsudku ze dne 4. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42: „Členské státy těmto osobám pouze poskytují dílčí práva plynoucí z dočasné ochrany podle kapitoly III směrnice o dočasné ochraně, jako je oprávnění k pobytu (článek 8) a s ním dále spojená práva na zaměstnání (článek 12), přiměřené ubytování a zdravotní péči (článek 13) nebo přístup do vzdělávacího systému hostitelského členského státu (článek 14) ... Udělení „dočasné ochrany“ ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb. tak ve skutečnosti znamená poskytnutí dílčích práv osobám používajícím dočasnou ochranu podle rozhodnutí Rady č. 2022/382, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové“ (body 31 a 32). Pokud tedy Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku odkazuje na „udělení dočasné ochrany“, myslí tím zákonodárcem zvolenou legislativní zkratku pro udělení oprávnění k pobytu na území České republiky za účelem poskytnutí dočasné ochrany (§ 2 Lex Ukrajina).

[12] Nejvyšší správní soud rovněž předesílá, že nepřehlédl, že kasační stížnost podává žalovaný, ačkoli byl formálně vzato před krajským soudem procesně úspěšný. Tato kasační stížnost je nicméně přípustná. Stěžovatel totiž nebrojí pouze proti důvodům rozhodnutí (§ 104 odst. 2 soudního řádu správního), nýbrž zpochybňuje i správnost výroků napadeného rozsudku o odmítnutí žaloby pro nepřipustnost (výrok I.) a o postoupení věci Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (výrok II.). Domáhá se tedy v zásadě věcného projednání žaloby. Ačkoli může tato situace působit absurdně, je pochopitelná. Stěžovatel má totiž za to, že proti jeho rozhodnutí lze podat přímo žalobu ke správnímu soudu, a tudíž že o této možnosti žalobce správně poučil. Podání kasační stížnosti procesně úspěšným účastníkem řízení, který zpochybňuje i samotný výrok napadeného soudního rozhodnutí,

přítom není vyloučeno (přiměřeně usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, čj. 5 Afs 91/2012-41). Nejvyšší správní soud proto již v minulosti věcně projednal kasační stížnosti žalovaného správního orgánu, které napadaly usnesení o odmítnutí žaloby pro nepřipustnost a postoupení věci příslušnému správnímu orgánu k vyřízení opravného prostředku (rozsudky ze dne 20. 8. 2020, čj. 6 Azs 192/2020-21; ze dne 17. 1. 2023, čj. 3 Azs 281/2021-33; anebo ze dne 9. 3. 2021, čj. 6 Ads 210/2019-36).

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[14] Je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud se již v minulosti zabýval otázkou, zda žádost o nové posouzení důvodů podle § 180e zákona o pobytu cizinců představuje řádný opravný prostředek ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) soudního řádu správního proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany, který je třeba vyčerpat před podáním žaloby ve správním soudnictví. Konkrétně v rozsudku čj. 5 Azs 39/2023-24 dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tomu tak je.

[15] Mezi právě citovaným rozsudkem a nyní projednávanou věcí však existuje skutková odlišnost. Zatímco v rozsudku čj. 5 Azs 39/2023-24 žalovaný neudělil dočasnou ochranu z důvodu podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, v nyní projednávané věci důvodem byl § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně. Podstatou kasační argumentace stěžovatele přitom je, že procesní úprava zákona o pobytu cizinců, včetně žádosti o nové posouzení důvodů ve smyslu § 180e tohoto zákona, se nemůže uplatnit v případech, kdy dočasná ochrana není udělena z důvodu uvedeného v zákoně o dočasné ochraně, jako tomu je v projednávané věci. V takovém případě se podle názoru stěžovatele má postupovat jen podle zákona o dočasné ochraně, a to jak v rovině hmotněprávní, tak procesní. Je tedy nutné uplatnit § 17 zákona o dočasné ochraně, dle něhož proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany lze podat přímo žalobu ke správnímu soudu.

[16] Nejvyšší správní soud proto přijal kasační stížnost k věcnému projednání. Konkrétně hodnotil dosud výslovně neřešenou otázku, zda závěry předchozího rozsudku čj. 5 Azs 39/2023-24 o nutnosti využít žádost o nové posouzení důvodů dle § 180e zákona o pobytu cizinců před podáním žaloby ve správním soudnictví se uplatní také v případech, kdy žalovaný rozhodl o neudělení dočasné ochrany z důvodů stanovených v zákoně o dočasné ochraně.

[17] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádost o nové posouzení důvodů podle § 180e zákona o pobytu cizinců představuje řádný opravný prostředek ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) soudního řádu správního *proti každému rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina*. Pro účely procesního postupu není rozhodné, zda je žádost o dočasnou ochranu zamítnuta z důvodů stanovených v zákoně o dočasné ochraně, nebo zákoně o pobytu cizinců. Klíčové je, že se jedná o režim dočasné ochrany založený prováděcím rozhodnutím

pokračování

Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, na který reaguje na vnitrostátní úrovni právě úprava obsažená v Lex Ukrajina.

[18] Podle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění.

[19] Ustanovení § 4 odst. 2 Lex Ukrajina stanoví výčet ustanovení zákona o dočasné ochraně a zákona o pobytu cizinců, která se ve věci dočasné ochrany podle Lex Ukrajina nepoužijí.

[20] Podle § 4 odst. 3 Lex Ukrajina, nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně neobsahuje, se použije zákon o pobytu cizinců.

[21] Podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se na věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany použije zákon o dočasné ochraně.

[22] Stěžovatel má pravdu, že podle § 4 odst. 3 Lex Ukrajina se zákon o pobytu cizinců použije pouze v rozsahu, který není upraven zákonem o dočasné ochraně. Rovněž podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se ve věci udělení nebo odnětí dočasné ochrany má použít zákon o dočasné ochraně.

[23] Nejvyšší správní soud nicméně již ve výše citovaném rozsudku čj. 5 Azs 39/2023-24 vysvětlil, že tato ustanovení určují pouze hmotněprávní režim rozhodování o dočasné ochraně v režimu Lex Ukrajina. Procesní postup v řízeních o udělení dočasné ochrany v režimu Lex Ukrajina je totiž výslovně upraven v § 4 odst. 1 tohoto zákona, podle něhož na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců upravující udělování dlouhodobého víza, s výjimkou těch, jež jsou vypočtena v § 4 odst. 2 Lex Ukrajina (body 28 a 33).

[24] Jak Nejvyšší správní soud vysvětlil: „z uvedeného je pro posuzovaný případ nejpodstatnější znění § 4 odst. 1 Lex Ukrajina, v němž je pro potřeby řízení o udělení dočasné ochrany – tedy pro procesní stránku věci jasně konstruováno obdobné použití ustanovení zákona o pobytu cizinců upravujících udělování dlouhodobého víza k pobytu za účelem strpění pobytu; tomu ostatně odpovídá i zákonodárcem následně užitá právní fikce, podle níž se osoba s udělenou dočasnou ochranou dle Lex Ukrajina považuje za držitele daného dlouhodobého víza; viz § 4 odst. 4 Lex Ukrajina. Nutno přitom podotknout, že slovo obdobně (na rozdíl od slova přiměřeně) značí použití odkazovaných ustanovení v zákoně o pobytu cizinců v plném rozsahu (srov. čl. 41 Legislativních pravidel vlády České republiky anebo také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 21 Cdo 612/2006). Výjimkou jsou samozřejmě výslovně vyloučená ustanovení v § 4 odst. 2 písm. b) Lex Ukrajina; tato ustanovení se nepoužijí, ve zbytku však Lex Ukrajina předpokládá použití všech ustanovení týkajících se udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, která jsou obsažena v zákoně o pobytu cizinců, případně i dalších ustanovení tohoto zákona v těch věcech, které neupravuje zákon o dočasné ochraně a u nichž nestanoví Lex Ukrajina „jinak“ (§ 4 odst. 3 Lex Ukrajina)“ (rozsudek NSS čj. 5 Azs 39/2023-24, bod 28).

[25] Lex Ukrajina tedy jako „lex specialis stanoví zvláštní procesní pravidla s výslovným použitím zákona o pobytu cizinců a jeho relevantních ustanovení stran udělování víza k pobytu

nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území – viz § 4 odst. 1 Lex Ukrajina“. Z toho plyne, že „se na řízení užijí také společná ustanovení (hlava XVIII) zákona o pobytu cizinců, jež se vztahují k procesu udělování dlouhodobých víz, tedy i víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění. Součástí společných ustanovení zákona o pobytu cizinců je přitom mj. § 180e upravující možnost cizince požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza“ (tamtéž, bod 31).

[26] Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od těchto závěrů odchýlit ani v projednávané věci, kdy žalovaný žádost o dočasnou ochranu po hmotněprávní stránce zamítl nikoli z důvodu uvedeného v zákoně o pobytu cizinců, ale z důvodu stanoveného v zákoně o dočasné ochraně (konkrétně v § 10 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, jelikož žalobce již získal dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie). V obou případech jde totiž o jednotnou procesní stránku rozhodování o udělení dočasné ochrany, jež spadá pod § 4 odst. 1 Lex Ukrajina.

[27] Podle názoru Nejvyššího správního soudu procesní režim rozhodování o dočasné ochraně podle Lex Ukrajina není závislý na režimu hmotněprávním, resp. s ním není nutně spjat, jak dovozuje stěžovatel. Požadavek § 4 odst. 1 Lex Ukrajina, aby se na řízení o udělení dočasné ochrany obdobně použil rovněž zákon o pobytu cizinců, je formulován obecně. Pro účely obdobného užití zákona o pobytu cizinců „v řízení o udělení dočasné ochrany“ tedy zákon nijak nerozlišuje, zda je žádost o dočasnou ochranu v režimu Lex Ukrajina ve výsledku poskytnuta, anebo zamítnuta a z jakých důvodů (zda podle zákona o dočasné ochraně nebo zákona o pobytu cizinců). Takové rozlišování by podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo neúčelné a narušovalo jednotný režim ochrany žadatelů o dočasnou ochranu. V obou případech jde totiž o shodný režim dočasné ochrany, založený na unijní úrovni prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, na úrovni vnitrostátní poté úpravou obsaženou právě v Lex Ukrajina.

[28] Podle názoru Nejvyššího správního soudu proto není důvod, aby žadatelé o dočasnou ochranu podle Lex Ukrajina měli možnost požádat o nové posouzení důvodů podle § 180e zákona o pobytu cizinců pouze v těch případech, ve kterých jejich žádosti nebylo vyhověno z důvodu stanoveného v zákoně o pobytu cizinců. Je naopak účelné, aby procesní režim ochrany žadatelů o dočasnou ochranu byl jednotný pro všechny případy, kdy jejich žádost spadá do působnosti Lex Ukrajina. To platí i pro prostředky nápravy, které mají žadatelé o dočasnou ochranu k dispozici, jako je žádost o nové posouzení důvodů dlouhodobého víza (resp. v tomto případě analogicky dočasné ochrany). V případě jednotného přístupu bude navíc zajištěno, že ze strany správních soudů budou přezkoumávána pouze rozhodnutí stejného správního orgánu (konkrétně Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců), což ulehčí sjednocení rozhodovací praxe.

[29] Na tomto závěru nic nemění ani § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, jak na to poukazuje stěžovatel. Jak Nejvyšší správní soud již vysvětlil: „Citované ustanovení – v souladu s požadavkem bezrozpornosti právního řádu, který je jedním z atributů právního státu a který zdůraznil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 12. 2006, č. j. 1 As 14/2006-68, č. 1162/2007 Sb. NSS – nelze vykládat tak, že se § 4 odst. 1 Lex Ukrajina neuplatní, nýbrž tak, aby byl zachován smysl tohoto ustanovení, které se týká procesních pravidel, tj. otázek týkajících se řízení o udělení dočasné ochrany... Na základě § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se pak uplatní hmotněprávní pravidla, která stanoví zákon o dočasné ochraně pro neudělení dočasné ochrany (§ 9) nebo její odnětí (§ 10)“ (rozsudek NSS č. 5 Azs 39/2023-24, bod 33).

pokračování

[30] S tím se nyní Nejvyšší správní soud znovu ztotožňuje. Lze tak shrnout, že procesní režim rozhodování o udělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina je odlišný od režimu hmotněprávního. Zatímco pro hmotněprávní posouzení žádosti o dočasnou ochranu platí „kaskáda“ postupů předvídaná v § 4 odst. 3 a § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, procesní režim je vymezen s ohledem na § 4 odst. 1 Lex Ukrajina odlišně. Důsledkem je, že zákon o pobytu cizinců se po hmotněprávní stránce použije jen v případě, že nelze použít zákon o dočasné ochraně. V rovině procesní je však nutné ve všech případech rozhodování o udělení dočasné ochrany v režimu Lex Ukrajina obdobně užít ustanovení zákona o pobytu cizinců o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění, včetně v tomto zákoně předvídané možnosti podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (resp. dočasné ochrany) podle § 180e zákona o pobytu cizinců.

[31] Na tomto závěru nic nemění ani stěžovatelem zdůrazněný § 17 zákona o dočasné ochraně, podle něhož lze proti rozhodnutí ministerstva podat žalobu přímo ke správnímu soudu. Je sice pravdou, že uplatnění tohoto ustanovení ve věcech dočasné ochrany podle Lex Ukrajina není výslovně vyloučeno [§ 4 odst. 2 písm. a) Lex Ukrajina]. Jeho použitelnost je nicméně v případech spadajících do působnosti Lex Ukrajina vyloučena na základě pravidla *lex specialis derogat legi generali*, konkrétně § 4 odst. 1 Lex Ukrajina. Pokud totiž z důvodu obdobného použití zákona o pobytu cizinců (§ 4 odst. 1 Lex Ukrajina) může žadatel podat žádost o nové posouzení důvodů ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců, pak se § 17 zákona o dočasné ochraně nemůže uplatnit. Přednost má právě příkaz k obdobnému užití zákona o pobytu cizinců (§ 4 odst. 1 Lex Ukrajina), a tudíž i uplatnění institutu žádosti o nové posouzení důvodů dle § 180e zákona o pobytu cizinců. Žalobu ke správnímu soudu proto lze využít až po využití tohoto opravného prostředku.

[32] Tento závěr pochopitelně platí jen pro režim dočasné ochrany podle Lex Ukrajina. Ten je totiž ve vztahu k zákonu o dočasné ochraně zákonem zvláštním (§ 4 odst. 3 Lex Ukrajina). Ustanovení § 17 zákona o dočasné ochraně, jako obecná úprava přezkumu rozhodnutí ve věci dočasné ochrany, se tedy může potenciálně v budoucnu uplatnit v jiných případech, kdy dojde k aktivaci režimu dočasné ochrany pro jiné kategorie osob, než tomu je dle Lex Ukrajina.

[33] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí o (ne)udělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina je žádost o nové posouzení důvodů ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců, o kterém rozhoduje Komise ve věcech pobytu cizinců. Jelikož žalobce žádal o udělení dočasné ochrany, avšak tento opravný prostředek před podáním žaloby nevyčerpal, krajský soud správně odmítl jeho žalobu pro nepřijatelnost podle § 68 písm. a) soudního řádu správního.

[34] Z právě uvedeného plyne, že nedůvodná je kasační námitka stěžovatele, že žalobce správně poučil o možnosti podat žalobu přímo ke správnímu soudu. Jelikož specifickým opravným prostředkem proti jeho rozhodnutí o neposkytnutí dočasné ochrany dle Lex Ukrajina je žádost o nové posouzení důvodů ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců, měl žalobce poučit o možnosti tento opravný prostředek podat. Pokud tak neučinil, pochybil.

[35] Krajský soud tudíž postupoval správně, když z důvodu nesprávného poučení žalobce o opravných prostředcích věc postoupil Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[36] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že nepřehlédl poukazy stěžovatele na rozhodovací činnost Krajského soudu v Brně, který měl obdobné žaloby podané přímo proti rozhodnutí žalovaného o neudělení dočasné ochrany věcně projednat. Řízení u Krajského soudu v Brně pod spisovými značkami, které stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, nicméně nejsou předmětem tohoto řízení. Nejvyššímu správnímu soudu proto nepřísluší, aby tato rozhodnutí Krajského soudu v Brně v nyní projednávané věci přezkoumal. V každém případě platí, že rozhodovací činnost některého z krajských soudů není pro Nejvyšší správní soud závazná. Je naopak úlohou Nejvyššího správního soudu, aby judikaturu krajských soudů sjednotil (§ 12 soudního řádu správního).

[37] Nejvyšší správní soud dodává, že v projednávané věci posuzoval možnost podat opravný prostředek výhradně ve vztahu k meritornímu rozhodnutí Ministerstva vnitra o (ne)udělení dočasné ochrany (pobytového oprávnění za účelem poskytnutí dočasné ochrany). Předmětem řízení tak nebyla otázka procesní obrany proti jiným rozhodnutím týkajícím se dočasné ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] S ohledem na výše uvedené důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední soudního řádu správního zamítl (výrok I. tohoto rozsudku).

[39] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 soudního řádu správního. Žalovaný neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Ve věci měl úspěch žalobce. Ten se však ke kasační stížnosti nevyjádřil, ani nedoložil, že mu v řízení o kasační stížnosti náklady vznikly. Nejvyšší správní soud mu tak náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. listopadu 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu